

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/29/2019
Identifikačné číslo spisu: 6917010067
Dátum vydania rozhodnutia: 30.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6917010067.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci obvineného W. P. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 30. júla 2019 v Bratislave, o dovolaní obvineného W. P. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 11. apríla 2018, sp. zn. 3To/30/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného W. P. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „okresný súd“) z 23. novembra 2017, sp. zn. 2T/20/2017, bol obvinený W. P. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

od presne nezistenej doby od roku 2010 do 11.00 h dňa 21. septembra 2016 v rodinnom dome č. XX v I. spôsobil svojou manželku Z. P., nar. XX. V. XXXX, trvale bytom I. č. XX, fyzické utrpenie tým spôsobom, že poškodenú opakovane bezdôvodne udieral päťou do tváre a oblasti hlavy, ťahal za vlasy, kopal do celého tela, nožom poškodenú porezal nad ľavým kolenom, opakovane sa jej vyhrážal s nožom v ruke zabitím, dňa 21. septembra 2016 v doobedňajších hodinách v uvedenom rodinnom dome začal kričať na poškodenú, udrel ju päťou do tváre, pričom spadla na zem, kde ju opakovane kopal do tela, následne jej priložil ku hlave nôž a povedal jej, že ju zabije a podreže krk, po čom ona v obave ušla z domu, konaním ktorým spôsobil Z. P. podvrtnutie krčnej chrbtice ľahšieho stupňa, pomliaždenie ľavej polovice hrudníka, viac vzadu bez poškodenia hlbších štruktúr, pomliaždenie pravého kolena bez poškodenia hlbších štruktúr s dobou liečby 10 dní a sťažením obvyklého spôsobu života po dobu 7 dní.

Za to mu prvostupňový súd uložil podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 37 písm. h), § 38 ods. 2, ods. 4, § 39 ods. 1, § 42 ods. 1 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona prvostupňový súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona prvostupňový súd zrušil výrok o treste, ktorý bol obvinenému uložený rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 8. decembra 2016, sp. zn. 3T/118/2016, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. marca 2017, sp. zn. 4To/31/2017, ktorým mu bol uložený pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov so zaradením pre výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súd zároveň zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona prvostupňový súd obvinenému uložil aj ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodujúc o odvolaní obvineného W. P. proti uvedenému rozsudku prvostupňového súdu uznesením z 11. apríla 2018, sp. zn. 3To/30/2018, odvolanie obvineného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

II.

D o v o l a n i e
a vyjadrenie k nemu

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici podal obvinený W. P. dovolanie prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Evy Bornayovej písomným podaním zo 7. decembra 2018, osobne podaným na Okresnom súde Rimavská Sobota 11. decembra 2018, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

V podanom dovolaní obvinený po zrekapitulovaní predchádzajúceho konania uviedol, že nemôže súhlasiť s napadnutým uznesením krajského súdu, pretože krajský súd sa bližšie nezaoberal dôvodmi jeho odvolania, ani rozsudkom prvostupňového súdu, keďže tento podľa jeho názoru nevychádza z pravdivo zistených skutočností.

Obvinený aj naďalej trvá na tom, že sa nedopustil skutku, zo spáchania ktorého bol uznaný za vinného a ktorý bol kvalifikovaný ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Skutočnosť je podľa neho taká, že poškodená Z. P. si naňho všetko vymyslela, pretože mala psychické problémy, ktoré sa u nej vystupňovali najmä po smrti jej brata, ktorý spáchal samovraždu, s čím sa poškodená nevedela vyrovať. Podľa názoru obvineného je chybou súdu, že nesprávne vyhodnotil situáciu a skutkový stav, keďže tento sa nemohol stať tak, ako to vypovedala poškodená. Obvinený v tejto súvislosti poukázal na to, že poškodená dňa 22. septembra 2016 vyšetrovateľovi Policajného zboru okrem iného uviedla, že ušla z domu pod zámienkou, že ide pre dcéru do školy do Hostíc a následne odišla do lesa, kde sa zatúlala až do Maďarska, noc prespala na nejakom posede, pričom v Maďarsku skončila v dedine Domaháza, kde jej pomohla jedna rodina, ktorá jej dala najesť a zobrala ju späť do lesa, kde jej ukázali, kadiaľ sa dostane naspäť do I.. Poškodená nakoniec údajne skončila v R. pri svojej sestre A. C., kde sa mala dozvedieť, že ju hľadajú policajti, na základe čoho sa dostavila do B. na políciu.

Následne počas svojho druhého výsluchu dňa 22. septembra 2016 o 13.30 hod. poškodená uviedla, že blúdila v noci po lese, prespala na nejakom posede a následne skončila v dedine Domaháza v Maďarsku,

kde jej mali pomôcť ľudia, ktorí ju zbadali a pýtali sa jej, čo tam robí, na čo im poškodená povedala, že zablúdila, zavolali ju do domu, kde jej dali najesť, uvarili jej kávu a potom ju odprevadili naspäť do lesa, kde jej povedali, ktorým smerom má ísť, aby sa dostala naspäť na Slovensko. Poškodená údajne opäť išla cez les a dostala sa ani nevie ako do R., kam po ňu prišli policajti, od ktorých sa dozvedela, že je po nej vyhlásené pátranie.

Pri svojom ďalšom výsluchu dňa 24. septembra 2016 však poškodená zmenila výpoveď v tom smere, že začala tvrdiť, že chcela ísť za otcom na Gemer, ale zablúdila a dostala sa až do Maďarska do obce Domaháza, kde jej ľudia ukázali správny smer naspäť na Slovensko. Následne išla poškodená na Gemer, ale keďže otca nenašla doma, vybrala sa do obce R., kde bývala jej sestra A. C..

Počas svojho výsluchu dňa 9. novembra 2016 poškodená vypovedala, že keď sa dostala na Gemer, hľadala tam bývalú družku svojho otca T. Y., ale keďže matka T. Y. jej povedala, že táto je v Českej republike, tak následne vyhľadala T. syna W., bývajúceho na pustatine za Gemerom približne 3 kilometre od obce, pričom W. mal zatelefonovať do R. osobe, ktorá bývala vedľa jej sestry A., od ktorej zistil, že táto je doma, na základe čoho poškodená odišla pešo za sestrou do R.. Uvedené však podľa obvineného nebolo preukázané, nebol ani vypočutý svedok W., ktorý mal telefonovať osobe bývajúcej vedľa sestry poškodenej.

Z uvedeného je podľa obvineného zrejmé, že tvrdenia poškodenej sú len vykonštruovanými a nereálnymi výmyslami, pretože nie je možné, aby od 11.00 hod. 21. septembra 2016 do 11.00 hod. 22. septembra 2016 prešla takú dlhú trasu, ako uviedla vo svojich výpovediach, keďže by musela prejsť viac ako 77 km v priebehu niekoľkých hodín. Navyše, ak by mala v dôsledku kopnutia obvineným boľavé koleno, boľavý chrbát aj krk (ako je to uvedené v lekárskej správe MUDr. O. B.), nedokázala by takúto dlhú trasu absolvovať. Na tieto skutočnosti poukazovala aj obhajkyňa obvineného v konaní pred okresným i krajským súdom, avšak okresný súd ani krajský súd sa uvedeným vôbec nezaoberali.

Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 6. apríla 2017 poškodená uviedla, že chce všetko vziať späť, obvineného má rada a má s nim päť detí. Zvukový záznam toho, čo presne povedala poškodená na tomto hlavnom pojednávaní, však chýba. Poškodená sa dostavila aj na hlavné pojednávanie 23. novembra 2017, na ktorom chcela v predmetnej veci vypovedať, avšak nebolo jej to zo strany súdu umožnené.

Obvinený ďalej poukázal na to, že s poškodenou žili v ťažkých sociálnych podmienkach, poškodená túžila po lepšom bývaní, avšak peňazí bolo málo a museli sa starať o päť maloletých detí. Z tohto dôvodu obvinený chápe túžbu poškodenej vymaniť sa z prostredia, v ktorom žila a nezazlieva jej to. V listoch, ktoré obvinenému písala do výkonu väzby, ako aj do výkonu trestu odňatia slobody, sa mu opakovane priznala k tomu, že urobila chybu a ľutuje ju, o čom svedčí korešpondencia založená v súdnom spise. V listoch mu taktiež písala, ako veľmi ho ľúbi a ako veľmi jej obvinený chýba. Z tohto dôvodu má obvinený za to, že výpovede poškodenej z prípravného konania, v ktorých ho usvedčuje zo spáchania skutku, nie sú vierohodné. Podľa obvineného totiž nijaký svedok nepotvrdil skutočnosti uvádzané poškodenou, dokonca MUDr. Z. W., všeobecný lekár pre dospelých, vo svojom potvrdení zo 4. januára 2017 uviedol, že v zdravotnej dokumentácii poškodenej sa nenachádzajú údaje o ošetrení z dôvodu zranenia a ani on nemá vedomosť o jej fyzickom alebo psychickom týraní. Poškodená Z. P. pritom nepredložila žiadnu lekársku správu ani nijaký písomný dôkaz, ktorý by dokladoval jej tvrdenie o tom, že obvinený ju niekedy udrel. Lekárska správa MUDr. O. B. bola pritom napísaná až 22. septembra 2016 o 15.00 hod., teda viac ako dvadsaťštyri hodín po tom, čo poškodená odišla zo spoločnej domácnosti. Podľa obvineného je otázne, čo v tom čase poškodená v skutočnosti robila, kde sa nachádzala, keďže v lekárskej správe sa uvádza len to, čo poškodená lekárovi povedala. Nikto pritom neoveroval pravdivosť jej tvrdenia, ani to, kde a s kým sa pred vyšetrením, v čase od 21. septembra 2016 od 11.00 hod. do 22. septembra 2016 do 15.00 hod., nachádzala. Navyše, poškodená sa po vyšetrení MUDr. B. nehlásila u svojho obvodného lekára, nebola PN a ani si nebola dať predpísať žiadne lieky, čo potvrdil aj znalec MUDr. Alexander Köröcz.

Obvinený v tento súvislosti dal do pozornosti, že odborné lekárske vyjadrenie MUDr. Alexandra Köröcz nekorresponduje s výsledkami vyšetrenia MUDr. O. B., pretože MUDr. B. sa v lekárskej správe vôbec nezmieňoval o podvrtnutí krčnej chrbtice a pri RTG kolena uviedol, že je bez traumatických zmien skeletu. Znalec MUDr. Köröcz nepotvrdil kopnutie poškodenej do hrudníka ani kolena pre neprítomnosť krvných podliatin, taktiež nepotvrdil žiadne pichanie do hlavy kuchynským nožom, pričom uviedol, že v oblasti vlasatej hlavy poškodenej neboli zistené žiadne bodné zranenia. Na hlavnom pojednávaní znalec uviedol, že na tvári poškodenej sa nenachádzali známky vonkajšieho zranenia. Z uvedeného je podľa obvineného zrejmé, že on vypovedal pravdu a skutok, ktorý mu je kladený za vinu, nespáchal. Uvedené potvrdzujú aj výpovede svedkov vypočutých vyšetrovateľom v rámci prípravného konania, ako aj na hlavnom pojednávaní.

Prvostupňový súd v napadnutom rozsudku vychádzal okrem iného aj zo znaleckého posudku znalkyne Mgr. Ivety Snitkovej, v ktorom sa uvádza, že u poškodenej sa nepreukázal sklon ku konfabuláciám, podľa obvineného však nevzal do úvahy obsah listov, ktoré poškodená obvinenému posielala a v ktorých uznáva, že na vine je ona a že ju to všetko mrzí a trápi. Prvostupňový súd sa podľa obvineného nezaoberal ani tým, že poškodená aj v minulosti klamala a menila svoje výpovede, konkrétne, v minulosti ho obvinila z toho, čo nikdy nespáchal a následne to vzala späť. Rovnako tak v inej trestnej veci vedenej pod sp. zn. 3T/118/2016 poškodená vypovedala do zápisnice pred vyšetrovateľom, a následne v čase, keď na základe jej podania bolo voči obvinenému vedené trestné stíhanie za trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby svoju výpoveď zmenila. Podľa obvineného poškodená vypovedala vždy tak, ako jej to vyhovovalo, a bez okolov krivo vypovedala. Z tohto dôvodu obvinený so závermi znaleckého posudku Mgr. Ivety Snitkovej nesúhlasí.

V ďalšej časti podaného dovolania obvinený uviedol, že napriek tomu, že on i jeho obhajkyňa opakovane navrhovali doplniť dokazovanie o opätovné vyšetrenie jeho duševného stavu iným znalcom za prítomnosti tlmočníka v maďarskom jazyku, pretože vyšetrenie znalkyňou MUDr. Renátou Lóškovou prebehlo bez prirátia tlmočníka a otázkam položeným znalkyňou v slovenskom jazyku obvinený nerozumel, prvostupňový súd ich návrhy na doplnenie dokazovania zamietol a odvolací súd sa uvedenými pochybeniami osobitne nezaoberal. Neumožnením vyšetrenia obvineného za prítomnosti tlmočníka do maďarského jazyka bolo podľa obvineného porušené jeho zákonné a ústavné právo na tlmočníka, pretože slovenský jazyk neovláda. So závermi znaleckého posudku č. 120/2016 z 2. januára 2017, vypracovaného MUDr. Renátou Lóškovou preto obvinený nesúhlasí.

S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti je podľa obvineného úplne jednoznačné, že z jeho strany nedošlo a ani nemohlo dôjsť k spáchaniu trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona a preto ani právna kvalifikácia skutku, zo spáchania ktorého bol uznaný za vinného, neobstojí. Obvinený je presvedčený o tom, že konajúce súdy neprihliadli na jeho výpoveď, ani na výpovede svedkov Q. P., P. P., Z. P., J. P., P. P. a ďalších vypočutých svedkov, ktorých výpovede sa nezhodovali s výpoveďou poškodenej a ktoré nasvedčovali tomu, že obvinený predmetný skutok nemohol spáchať. Navyše, časti výsluchov svedkov, v ktorých títo vypovedali v prospech obvineného, prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku neuviedol, naopak, uviedol, že vina obvineného bola preukázaná výpoveďou poškodenej, ako aj svedkyne Q. P., čo podľa obvineného nie je pravda, pretože výpoveď Q. P. nepreukazovala jeho vinu. Odvolací súd sa pritom v napadnutom uznesení vôbec nezaoberal tým, že z odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu nie je zrejmé, ako sa vysporiadal s obhajobou obvineného a s navrhovanými dôkazmi, ktoré súd nevykonával.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku vidí obvinený v nezákonnom postupe prvostupňového súdu, keďže nebol vykonaný výsluch poškodenej Z. P. a tým bola zmarená možnosť obvineného preukázať jeho nevinu. Na hlavnom pojednávaní totiž obvinený navrhol vypočuť poškodenú Z. P., avšak tento jeho návrh nebol zo strany prvostupňového súdu akceptovaný a poškodená vypočutá nebola.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je podľa obvineného naplnený nesprávnym právnym posúdením skutku, pretože konajúce súdy nevzali do úvahy všetky vykonané

dôkazy. Rozhodnutia prvostupňového, ako aj odvolacieho súdu tak vychádzajú z nesprávneho skutkového zistenia, na základe ktorého súdy vyvodili nesprávne právne závery. Prvostupňový súd sa totiž takmer výlučne opiera o tvrdenia poškodenej, ktoré však neboli podložené žiadnym konkrétnym hodnoverným dôkazným prostriedkom. Prvostupňový súd podľa obvineného navyše vykonané dôkazy vyhodnotil v rozpore so základnými zásadami hmotného i procesného práva, pretože na to, aby bolo možné konštatovať, že došlo k trestnému činu týrania blízkej a zverenej osoby, je potrebné bez akýchkoľvek pochybností preukázať, že poškodená Z. P. bola týraná, čo v skutočnosti preukázané nebolo.

So zreteľom na uvedené skutočnosti obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku, z dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, rozsudkom vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. apríla 2018, sp. zn. 3To/30/2018, a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v neprospech obvineného. Ďalej navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. apríla 2018, sp. zn. 3To/30/2018, ako aj rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota z 23. novembra 2017, sp. zn. 2T/20/2017, v celom rozsahu, vo výroku o vine i vo výroku o treste, a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal, aby súd vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa podaním z 3. januára 2019 vyjadril okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Rimavská Sobota (ďalej len „prokurátor“), ktorý vo svojom vyjadrení vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku uviedol, že námietky obvineného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a námietky k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý zodpovedá predstavám obvineného, nenapĺňajú dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ale ani žiadny iný dovolací dôvod. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku prokurátor uviedol, že obvinený môže v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové, za ktoré sa považujú tie, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdu, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nie je treťou inštanciou zameranou na preskúmanie rozhodnutia súdu druhého stupňa, nemôže v dovolacom konaní posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v dovolacom konaní sám vykonať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred prvostupňovým súdom a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd.

Z uvedených dôvodov prokurátor navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

Spis spolu s podaným dovolaním bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 9. mája 2019.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Zároveň je potrebné poukázať na to, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120, roč. 2012)

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Aj keď predmetný dovolací dôvod obvinený v podanom dovolaní neuplatnil, s poukazom na vyššie citované uznesenie najvyššieho súdu, možno pod tento dovolací dôvod podradiť jeho dovoláciu námietku spočívajúcu v zamietnutí návrhu na doplnenie dokazovania výsluchom poškodenej.

Vô vzťahu k tejto dovolacej námietke obvineného je potrebné uviesť, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vyžaduje, aby bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Nie je ním len všeobecné právo obvineného zvoliť si obhajcu a radíť sa s ním počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní a súdom (§ 34 Trestného poriadku), ale aj právo na navrhovanie dôkazov priamo obvineným alebo prostredníctvom obhajcu (§ 34 ods. 1, § 44 ods. 2 Trestného poriadku). Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva aj v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť (272 ods. 3 Trestného poriadku), alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku) (uznesenie najvyššieho súdu zo 14. januára 2014, sp. zn. 2 Tdo 1/2014, uverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 116, roč. 2014).

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že poškodená Z. P. mala vypovedať na hlavnom pojednávaní 6. apríla 2017, avšak po zákonomnom poučení podľa § 130 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku uviedla, že ako manželka obvineného využíva svoje právo odoprieť vypovedať a vypovedať nebude (č.l. 313 spisu). Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 23. novembra 2017 obhajkyňa obvineného navrhla opätovne vypočuť poškodenú, pričom na tomto hlavnom pojednávaní bol uvedený návrh obhajkyne na doplnenie dokazovania zamietnutý, pretože súd nevidel zákonný dôvod na takýto výsluch, keďže poškodená na hlavnom pojednávaní 6. apríla 2017 využila svoje právo nevypovedať a teda nie je možné ju opätovne nútiť k výsluchu na hlavnom pojednávaní, keď toto už odmietla na predchádzajúcom hlavnom pojednávaní (č.l. 390 spisu). Z uvedeného je zrejmé, že prvostupňový súd sa návrhom obvineného na doplnenie dokazovania vysporiadal a jeho odmietnutie na tomto hlavnom pojednávaní aj odôvodnil.

Možno preto konštatovať, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v predmetnej veci naplnený nebol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal vyšetrenie znalkyňou MUDr. Renátou Lóškovou bez prítomnosti tlmočníka, čím bolo porušené jeho právo na tlmočníka, pričom so závermi znaleckého posudku nesúhlasí.

Vo vzťahu k tejto dovolacej námietke je potrebné poukázať na úradný záznam vyšetrovatelky zo 17. januára 2017 (č.l. 186b spisu), v ktorom je uvedené vyjadrenie znalkyne MUDr. Renáty Lóškovej týkajúce sa skutočnosti, že vykonala vyšetrenie duševného stavu obvineného bez tlmočníka. Znalkyňa vyšetrovatelke v tejto súvislosti uviedla, že obvinený tlmočníka pri vyšetrení duševného stavu vôbec nepotreboval, sám znalkyni uviedol, že všetkému rozumie, že vyštudoval slovenskú školu a keďže na kladené otázky odpovedal pohotovo a bez akýchkoľvek problémov, z uvedeného dôvodu znalkyňa o tlmočníka nežiadala. Uvedenému tvrdeniu znalkyne zodpovedá aj skutočnosť, že v znaleckom posudku sa nachádzajú údaje o rodinnej, osobnej a sociálnej anamnéze obvineného (napr. údaje o vzdelaní a zdravotnom stave rodičov, údaje o zdravotnom stave obvineného, jeho vzdelaní a predchádzajúcich pracovných skúsenostiach), ktoré netvorí obsah spisu a znalkyňa ich nemala možnosť získať iným spôsobom, než tým, že jej ich uviedol priamo obvinený pri vyšetrení v ÚVV Banská Bystrica (pričom pravdivosť údajov o svojej rodinnej, osobnej a sociálnej anamnéze obvinený v priebehu konania nespochybnil). Znalkyňa bola vypočutá na hlavnom pojednávaní dňa 11. mája 2017 (č.l. 339 spisu), pričom zotrvala na záveroch svojho znaleckého posudku a na otázku obhajkyne obvineného uviedla, že obvinený jej povedal, že po slovensky vie, učil sa po slovensky, hoci dvakrát prepadol, ale po slovensky vie a znalkyni poskytol všetky anamnestické údaje.

Najvyšší súd poukazuje aj na to, že obvinený v priebehu celého konania pred súdmi nižších stupňov, ale aj v rámci podaného dovolania uvádzal, že nesúhlasí so závermi znaleckého posudku MUDr. Renáty Lóškovej, avšak nikdy neuviedol, že by niektoré z anamnestických údajov, ktoré slúžili ako podklad pre závery znaleckého posudku, boli nesprávne. Uvedené potvrdzuje aj to, že podľa zvukového záznamu z hlavného pojednávania konaného dňa 11. mája 2017 obvinený počas výsluchu znalkyne, po pretlmočení jej výpovede prostredníctvom tlmočníka uviedol „Neviem, prečo o mne napísala také zlé veci, keď ja som vedel len toľko povedať, že párkrát som vyskúšal marihuanu a dokonca alkohol neznášam. Aj to som vyskúšal len šesťkrát v živote. Nie som závislý. Ja som aj povedal, že v roku 2016, v tom roku som fajčil, vtedy som vyskúšal.“ Uvedené tvrdenia obvineného sa pritom zhodujú s jeho alkoholickou anamnézou, uvedenou na str. 24 znaleckého posudku (č.l. 179 spisu), čo v podstate potvrdzuje to, že za nesúhlasom obvineného so závermi znaleckého posudku sa neskrýva neporozumenie otázkam znalkyne počas vyšetrenia v ÚVV (nezákonnosť vykonaného znaleckého dokazovania - pre neprítomnosť tlmočníka), ale snaha o odlišné hodnotenie záverov znaleckého posudku (na podklade ktorých bolo obvinenému uložené ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou). Hodnotenie záverov znaleckého posudku je však súčasťou hodnotenia skutkového stavu, a ten dovolací súd na základe dovolania podaného obvineným, s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i), časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku, nemôže skúmať ani meniť.

Z uvedeného vyplýva, že námietka obvineného spočívajúca v naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku tým, že vyslovil nezákonnosť vykonaného znaleckého dokazovania pre neprítomnosť tlmočníka pri vyšetrení znalcom, nie je námietkou procesnoprávnou, pretože z obsahu predloženého spisu vyplývalo, že obvinený znalkyni rozumel a uviedol jej potrebné podrobnosti týkajúce sa jeho anamnézy, ale námietkou skutkovou. Vzhľadom na to, že dovolanie nie je opravný prostriedok slúžiaci na nápravu skutkových pochybení, medzi ktoré patrí i nesprávne hodnotenie dôkazov, nie je možné ani námietku obvineného voči, podľa jeho názoru nesprávnym záverom znalca, hoci skrytú za nezákonnosť spôsobenú neprítomnosťou tlmočníka pri úkone, podradiť pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku ani pod žiadny iný, pretože neprítomnosť tlmočníka pri úkone nespôsobila jeho nezákonnosť.

Nad rámec uvedeného najvyšší súd uvádza, že obvinený má možnosť kedykoľvek uplatniť si právo na tlmočenie a preklad, ak nerozumie úradnému jazyku orgánov činných v trestnom konaní a súdu; ak sa však tohto práva dobrovoľne vzdá takým prejavom, že dobrovoľne vypovedá pred orgánmi činnými v trestnom konaní, znalcom, súdom, tak, že nevznikne ani najmenšia pochybnosť o jeho spôsobilosti náležite sa v úradnom jazyku vyjadrovať a obhajovať, bolo by čisto formálne zabezpečovať prítomnosť a činnosť tlmočníka pri každom takom úkone. Podľa názoru najvyššieho súdu sa obvinený môže kedykoľvek vzdať práva na tlmočníka a prekladateľa podľa § 2 ods. 20 Trestného poriadku ak aj po

vyhlásení, že neovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie, pri úkone trestného konania, bez toho, aby bol k tomu kýmkoľvek nabádaný alebo vedený, plynule vypovedá alebo komunikuje s orgánmi činnými v trestnom konaní alebo súdom a tým dáva najavo dostatočnú znalosť úradného jazyka, v ktorom s týmito orgánmi komunikuje.

Takýto úkon trestného konania je v ďalšom konaní procesne použiteľný aj v prípade, ak po ňom, v ďalšom konaní, obvinený opäť vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie a uplatní si právo na tlmočníka a prekladateľa.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku v predmetnej veci naplnený taktiež nebol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd oprávnený skúmať iba to, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú dve alternatívy a síce, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb. Dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, to znamená nie je prípustné právne účinne namietat, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu (uznesenie najvyššieho súdu z 18. decembra 2012, sp. zn. 2 Tdo 73/2012, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 47, roč. 2014 - II.).

Dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu (porovnaj rozsudok najvyššieho súdu z 22. januára 2008, sp. zn. 2 Tdo 46/2007, uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 47, roč. 2008).

Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné uviesť, že dovolacie námietky obvineného, uvedené v podanom dovolaní, týkajúce sa jeho nevinny, rozporov vo výpovediach poškodenej a s tým súvisiacou nedôveryhodnosťou jej výpovede, hodnotenia výpovede poškodenej v kontexte ostatných vykonaných dôkazov, poukazom na listy, ktoré poškodená obvinenému písala do väzenia a v ktorých mu vyznávala lásku, poukazom na to, že v zdravotnej dokumentácii poškodenej sa nenachádzajú údaje o akomkoľvek jej ošetrení z dôvodu zranenia, ani jej lekár nemal vedomosť o fyzickom alebo psychickom týraní poškodenej, sú námietkami skutkovými, t.j. vzťahujú sa k správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu, ktorý však dovolací súd pri dovolaní podanom obvineným nemôže v zmysle § 371 ods. 1 písm. i), časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku skúmať ani meniť. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je skutkový prieskum dovolacím súdom vylúčený, vzhľadom na zákaz skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, veta za bodkočiarkou]. Skutkový prieskum by bol v dovolacom konaní možný len v prípade dovolania podaného ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Vo vzťahu k obvineným namietanej právnej kvalifikácii skutku možno uviesť, že v skutkovej vete

odsudzujúceho rozsudku prvostupňového súdu je dostatočným spôsobom vyjadrené, ako obvinený spôsobil poškodenú ako svojej blízkej osobe fyzické utrpenie (opakované bezdôvodné udieranie päťou do tváre a oblasti hlavy, ťahanie za vlasy, kopanie do celého tela, porezanie nožom nad ľavým kolenom, opakované vyhrážanie sa s nožom v ruke zabitím, podrobne popísaný incident z 21. septembra 2016), pričom uvedeného konania sa mal obvinený dopúšťať v období od presne nezistenej doby od roku 2010 do 21. septembra 2016 do 11.00 hod., t.j. po dlhší čas. Na základe takto popísaného konania obvineného je nepochybné, že ním došlo k naplneniu všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Možno preto konštatovať, že skutok tak, ako je uvedený v skutkovej vete napadnutého rozsudku, je správne právne kvalifikovaný.

Napokon, pokiaľ obvinený v podanom dovolaní poukazuje na to, že v odôvodnení rozsudku prvostupňového súdu nie sú uvedené tie časti výsluchov svedkov, v ktorých títo svedkovia vypovedali v jeho prospech, najvyšší súd poukazuje na § 371 ods. 7 Trestného poriadku, v zmysle ktorého dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej veci nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanoveniami § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku a z tohto dôvodu dovolanie obvineného W. P. na verejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.